

կրճատ արարար, Ղալաթի կղզի-
նական վարժարանին մէջ, Ոսման փա-
փաղեկով քննադատել, ինչ կրնար զու-
նեւ առարկայ մի քննադատելու և պ.
Քալանթարեանցի՝ չորեքը, քե իսկն,
ըստ որում նա խօսելով ռուսացաւ բար-
բառով լաւ ըսելու տեղ չոր, օրինակն և-
մա ըսելու փոխանակ քե՝ ասէ՛ն և այլն
կրնէ, ըստ մեր կարծեաց արգարու-
թիւն չէ, պ. Քալանթարեանցի պէս
անձ մը, ապաւն վարժարանի, որ ձը-
րիարար լըս կը սփռէ հասարակու-
թեան. փառք Աստուծոյ ժողովուրդ ալ
չառ ունի՞նք տեղ ալ. թող բանան մի
լսարան և տարրեր ներթիւրու վրայ
ճառեն զոր սիրով պիտի լսանան
հալ երկրասարդը:

Պետական կալուածները միմիայն
թեան մէջ չառնով, «НОВ.»-ի ասելով
պիտի քննուի խորանի նախագում
բարձրագոյն գիւղատնտեսական ուսում-
նարան հիմնելու խնդիրը: Ուսումնա-
րանը նման կը լինի Նոր-Ալեքսանդ-
րիական գիւղութիւն ունեցող ուսումնա-
րանին:

Ինչպէս լսանքն է, կողմասի ժողով-
րին արդէն վարուց լսանքի էին կատա-
ղած գաղափարից խաժուածներին ըր-
ժակելու միջոցները, ալմա ուսում թիւ-
թիւրը հարգողուն են, որ ուսում գիւղա-
ցիներին մէջ ևս կան միեւնոյն ցաւից
բժշկողներ, միայն ուսում գիւղացին ոչ
թէ «աւաքուճորդ» է բժշկում, ալ մի
ինչ որ արմարկով, որ նա հարկաւոր
միջոցին (ամառ թէ ձմեռ) գետնից հա-
նելով, ապաւն է հիւանդին հացի հետ
ուտելու:

ԲԱԳՈՒՅՑ.—Անցեալ օրը մի պարսիկ
զաշտով սպանեց իւր քրոջ աղջկան
և մի անձնաթիւ (աղջկան ծա-
նօթ) թորք երկրասարդի: Նոր հարց-
նում են, թէ ինչի է սպանել, նա պա-
տասիրանում է «մի տոհմական պա-
տիւր վերականգնելու համար»:
—Արժ. Մակար Վ. Բարիտարեանցը
ալմա ալտուր է. նա եկել է կրթա-
ցաւից բժշկութեան Յոս ունի՞նք, որ

տալատուելով ինչպէս հարկն է, իւր
ներդրութիւնը ունենար ընթերցողի
վերաւ: Հեղինակը համարձակ կերպով
զուրկ էր բերում անբաղդ, ջանքի կը-
նոջ հոգու հաւասարակշիւութեան խոր-
տակման պատկերը: Լէօկաղիայի կրած
բարոյական տանջանքները մանաւանդ
աւելի ստատիկ էին, և ալն պատճառով
որ միւս կողմից ծերութիւն փեսան իւր
խոր կրթութեան, խելքի ուժի, ինչպէս
և բանալին և տեղին ստուած օրախո-
տութեան շնորհիւ մեծ աղիւցութիւն
էր գործում անգործ, երկրասարդ ա-
րարածի վերաւ: Ինտսիտետում ստա-
ցած միամիտ նախապաշարութիւնը չէին
կարող կեանքի ալս բուրդովին նոր և-
րելովները մէջ—որոնք նա, իւր ան-
պատրաստակամութեան շնորհիւ կա-
մաւակամալ պէտք է խոնարհէր—
նախկին լինել նրա համար: Նա ալ
վնասէր սկսած իւր մէջ, իւր ներքին
աշխարհի մէջ պտերը, բայց ալտուր
ևս նրան պակասում էր կրթութիւն,
նրան պակասում էին զրական գիտու-
թիւններ և որոշ հանցանքներ: Այդ
կողմից նա բոլորովին նման էր իւր
հալքերի թուրից պոկուած վարդին,
որին ոտնատակ է առնում ամեն մի
կենդանի, և իւրաքանչիւր մի խնուճ
պղծում էր նրան: Վարդը զլուծ է,
որ ալ անհամարապատասխան է իւր
բնական կոչմանը. բայց ինչ կարող է
անել—ոչ որ օգնութեան չէ հասնում
անօգնականին:

Սակայն Լէօկաղիան վերջապէս զտա-
լուր աշխկիւր: Եւ ալ ընտանիքի մի
որ և ինչ բարեկամն չէր—որ մի
կերպով կարողացած լինէր նրա հա-

արժ. հարցը ժողովրդին կը մխիթարէ
իւր քարոզներով:
—Մարաքադարի թերթերի ասելով
Պետերբուրգում զուրկ կը գալ մի ա-
մենօրեայ բաղարկան, գրականական
և հասարակական լրագիր «Восток»
անունով, որ բացառապէս նուիրուած
կը լինի արեւելեան խնդիրն, Միջին
Ասիային և Արեւելքի վաճառականու-
թեան:

ԱՍԽԱՐԱԳԻՑ.—Միւր եկեղեցին ար-
դէն հնազանդ է և կարօտ օգնութեան.
անցեալ օրեր պ. թ. Հախումեան կա-
մենալով սկիզբը դնել եկեղեցու նորո-
գութեան, նուրից 100 տախտակ:

Աւետուրը վատ գրութեան մէջ է.
եղանակները լաւացել են. ծառերը
արդէն ծաղկել են և տերեւներ արձա-
կել:

Մարաքադարի ուսում թերթերը հա-
ղորդում են, որ ալտարի պիտի աշխար-
հագիր լինի ամբողջ Ռուսիայի ի բաց
չառնելով և Անգլիոյ վարդ, Շուրջաւա-
նան և Շուրջվիտիւնեան երկրները:

ԲԱԳՈՒՅՑ.—Կերտիւնի պողոտ 30—31
կողմէ է—վաղօմի մէջ. գործարանի
մէջ 11—12 կողմէ է. նաւթի պողոտ 2
—2½ կողմէ 6 ամիս ժամանակով մա-
ղութի պողոտ 1½ կողմէ մինչև ձիւն:
100-ից աւելի առաքատուար նաւեր
նաւթի մնացորդով բեռնաւորում ճա-
նապարհուցին դէպի Աստուրխան:

ՀԻՊԵՐՈՏԻՉՄԻՈՎ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ
(Բերեկէ՛ք պ. Էկստրանցոս)

Երբ կարդում կամ լսում են մի որ
և է անտուր բանի մասին, որքան էլ
բաղմաթիւ և արժանահատ չլինին
վիանքն ու աղաղակները, սակայն
չեն ուզում հաւատալ. մտածում են.
այստեղ մի գաղտնիք կալ, մի բան ա-
ւելացրած է, կամ իրականապէս պա-
տահածն՝ աղապէս է բացատրուած:
Համարեա թէ տղայիս թերահաւա-
տութեամբ էի վերաբերվում, երբ կար-

ւատարմութիւնը վատտակն—զուրկ
խտտութեամբ պահպանում էր իւր գանձը
և միշտ հեռացնում էր անախորժ կամ
կասկածելի անձերին, ապաւն որ Լէօ-
կաղիան համարեա անմարդաբանկ ա-
նապատի մէջ էր մնացել: Նա պտրեց
և գտաւ աղբ իւր ծանր բուլե-
ներին քաջալերող լինակէտը—իւր
ամուսնու գրադարանում, որը իւր
հարստութեամբ ու լրջութեամբ բոլոր-
վին համապատասխան էր զրոյ—զուր-
սի վառքին:

—Հը՛ր՛ը՛. ալ բանը որտեղ է, բացա-
կանցեղ խմբադիրը—ասն ալմա չա-
փաղանց կրթութեան կնոջ հանելուկի
լուծումը:

Եւ ճշմարիտ, աղհանելուկ լուծուե-
ցաւ: Ինքնամոռացութեան մղուկից,
Լէօկաղիան ընթերցանութեան զարկից
ինքն իրեն: Նրան առաջի պատահած
գիրքը՝ զա Ֆրանսիոյ թարգմանած
բժշկական մի գիրք էր, որ նրա ա-
ռաջ բանում էր մարդու ընտան
կազմութիւնը: Մի ալնպիսի եռանդով
էր կարդում նա մարդկային կազմու-
թեան ալս չոր ու ցամաք նկարագրու-
թիւնը, որին կարող է միայն հուսաու-
րել կուսական հողի ալն ուժը, որի մէջ
առաջին անգամ ցանուած սերմը հա-
րիւրապատիւն է արտադրում: Բժշկա-
կան գրքին հետեւում էր երկրաչափի
հրեանքի բնակող աղգիրի մասին մի հեղի-
նակութիւն. քննող Գրեթօնի Արեմեան
հոսմակական տէրութեան կործանման
պատմութիւնը, իսկ վտու էլի սուս-
ջին բժշկական գիրքը, նրա ետին
կրկին վերադիւնել ցեղաբանական նկա-
րագրութիւնը, և վտու էլ կրկին հոս-

ղում կամ լսում էի հիպոթեզով ա-
րած փորձերի մասին: Եւ ասն ալմա
ինձ վիճակեցաւ ակնհասուն լինել հիպ-
ոթեզով աշխարհից ալնպիսի իրողու-
թիւններին, որ աչքերիս անգամ չէի
հաստատւում:

Վճռելով անձին վերադառնալ հիպ-
ոթեզովմով բժշկութիւնը, ուղեւորեցաւ
Ֆրանսիայի Նանթ քաղաքը՝ պր. Բէրն-
հէյմի մօտ, որ գիտական հիմունքնե-
րի վերաջ գործադրում է ալ բժշկու-
թիւնը: Նրան ներկայացաւ մի ասուակ
նախադրուչացած, Վալուց համոզուած
էի, որ ոչ մի հիպոթեզովմով գործ-
ղութիւն չէ կարող ինձ ստիպել քնե-
լու, կամ անհետ ալն, որ ես չէի ուղիւ
անելու: Քննեցելու առաջին փորձը
համոզմունքս հաստատեց: Պրոֆեսորի
առանձնատենական նստեցի բաղկա-
թողի վերաւ. ես գանձում էի նրա ներ-
շնչումների աղղիկութեան տակ: Մըտ-
քումս ծիծաղում էի նրա հրամանների
վերաւ՝ ալս չղղալ, ալն անել, քնել և
ալն: «Չուր ես աշխատում, սիրելիս,
—մտածում էի—մինչդեռ է, ոչինչ չպի-
տի դուրս դալ»:

Եւ վերալի, առաջին փորձից ոչինչ
չգործ եկաւ: Սակայն բոլորովին ուղիւ
էր երկրորդ փորձը, թէ ես ևս առա-
ջաւորեց աւելի նախադրուչացած էի:
Պրոֆեսորը ինձ նստեցրեց բաղկա-
թողի վերաւ, մէկ ձեռքը դրեց ճակատիս,
միւսն աչքերիս մօտեցրեց և ասաց.
«Պրոֆ. պէտք է բոլորովին հանգիստ լի-
նէր, ոչ մի բանի վերաւ մի մտածէր,
ամեն բանից հրաժարուցէր: Ալմա
զուրկ իմ իշխանութեան ներքոյ էր զը-
արնվում. ձեր աչքերը փակվում են,
զուրկ գնում էր... քնեցէք», աւելացրեց
նա լիճարար:

Քանի որ նա խօսում էր, զգում էի
բաւականին հանելի խոնջութիւն և
անշարժութիւն, մի տեսակ անգործու-
թիւն էի գրում բոլոր անդամներումս:
Պրոֆեսորը բարձրացրեց ձեռքերս,
մէկը միւսի շուրջը պտուցեց—և ձեռքերս
սկսան իրենք իրենց պտուցիլ: «Ալ՛ թեղ
վմար խաղ», մտածեցի ես և ուղեցի
ձեռքերիս պտուցը դարեցնել և ծընկ-
ներիս վերաւ դնել: Եւ զգում էի, որ
կարող եմ ձեռքերս ծալել, եթէ կա-

չակաւոր անցլիացի պատմաբանը, Ալ-
պետով հաստատ հիմ ստանալով, Լէօ-
կաղիան սկսած փիլիսոփաներն ու բա-
նաստեղծները ուսումնասիրել: Վերջին-
ներիցս մանաւանդ նրա ուշադրութիւ-
նը իւր վերաւ գրաւեց Մօլերի, որ և
նրա սիրական գիրքը զարձաւ: Նա
բաւական լաւ էր ուսել Ֆրանսերէնը
ինտսիտետում: Եւ ալս էր ալն միակ
բանը, որի համար նա անհեղձ շնորհա-
կալ էր լինում կողմ-դաստատներից,
երբ նա խորատուղում էր ալն մեծ
երկրժառանքի ընթերցանութեամբ, որ
իւր ժամանակակիցների և աղաղակ-
րուղների առաջ բռնած էր մարդկա-
կան անմիտ կեանքը արտափայլեցող
հանգիւն: Ալս հալկիւնից հասկացաւ
Լէօկաղիան կեանքը, թող բնաւորու-
թիւններին իրենց շրջապատող հանգա-
մանքներին հեթարկուելը, իւրաքան-
չիւր մարդիկ ալ հանգամանքներին ա-
րած կեղծ գիշողութիւնները. նա սկը-
սաւ հասկանալ և արտապետող հաստ-
րական արարերի լուս համաձայնու-
թիւնները ալն հաստատութիւնները
պահպանելու վերաբերմամբ, որոնց ի-
րենց չափերի համար ստեղծել են զօ-
րաւորները: Բայց մի բան միայն նա
չէր կարողանում հասկանալ, ալ զըր-
ուածքների մէջ լուծումը միշտ աղող
էր վերջանում: Ինչից է որ ճարտար-
գիտական վալը է առնվում, ինչի տա-
ղանդն ու իրաւունքը չաղթանակում
են իմարութեան և չարութեան վերաւ:
Աշխարհիս իրական երեւոյթների պա-
տութեան մէջ աղղէս չէ վերջանում
իւր ևս—ուսմալ—նա իւր անձնական
կեանքի պատմութիւնից ստեղծում էր,

մեծամ. Բայց ալ անհեղ լանկարծ ինձ
աղղան անհանձն թուեցաւ, իսկ պըտ-
տացեցին աղղան լարմար ու հանե-
լի, որ ինչս սիրով շարունակում էի
պտտացնել, և մինչև անգամ երբ ձեռ-
քերիս իրար գաղղը շարժումը դաղ-
րեցաւ, ևս մէկը միւսից հեռացրի և
շարունակեցի պտտել:

Վերջապէս պրոֆեսորը դաղարեցրեց
ձեռքերիս շրջապտուր և հրամայեց
նոյն գրութեան մէջ թողնել, «Իսկ եթէ
ձեռքերս թողնեմ», մտածեցի ես և դարձ-
եալ զգացի, որ կարող եմ բոլորովին
աղատուել անհեղ ալը. բայց ալ անհեղ
ինձ դարձաւ վերին ատմանի ան-
հանձն էր և ևս թողի ձեռքերս՝ ընդ-
հանապէս չափազանց անցարմար և ալ-
մալ ամենապարմար երևացող գրութեան
մէջ: Ապա պրոֆեսորը ներշնչեց ինձ
անհեղ ալս կամ ալն և ևս ալ բոլորն
անում էի, ոչ թէ նրա համար, որ ալ-
լապէս չէի կարող անել, ալ որովհե-
տեալ ալ գործողութիւնն ալ իսկ վալ-
կեանքում ինձ համար ամենից աւելի
հանձն էր: Յետոյ սկսեց հիւանդու-
թեանս վերաբերեալ թելադրութիւն-
ներ անել:

Ամբողջ ալը ժամանակամիջոցին ես
կատարելապէս սիրում էի իմ բալըս
մտաւոր կարողութիւններս, ալնպիս
որ, երբ մի խօսք չհասկացալ, մտա-
ծեցի. «Պէտք է մտքումս պահել և
չտալ բաղդըսմ նախմա»: Նոյնպէս
պարզ գիտակցութիւն ունել թէ՛ սը-
տեղ եմ գանձում, սրտեղ է պատահա-
նը, սրտեղ են փողերս, մի խօսքով
կարծես բնական գրութեան մէջ լի-
նէի: Մտապալ աւելու, որ պրոֆես-
որը ի միջի ալնը մէկ ձեռքիս հը-
րամայեց չկանալ. աղա փորձեց կը-
ռացնել, ձեռքս չհնազանդեցաւ. թէ-
պէս ես էլ ցանկանում էի տեղի տալ
ձեռքս ու ընկնել ձեռքս, սա-
կան ձեռքս մնում էր կարծես քարա-
ցած: Ի՛նչոյն պատահեցաւ ալ, ինչ
բան տեղի ունեցաւ. ալ միջոցին՝ ես
չկարողացալ և չեմ կարողանում բա-
ցատրել:

Փորձեց լսող պրոֆեսորը հրաւիրեց
ինձ հիւանդոյն ընդհանուր տենակնե-
րում մի քանի հիւանդների վերաւ տեղի

ուսնակը հիպոթեզովմի փորձերին ներ-
կալ գանձուելու, նախադրուչացնելով որ
հիւանդների համար բոլորովին ան-
վնաս փորձեր պիտի անէ:

Մենք մտաւոր մի ընդարձակ լուսա-
ւոր սենեակի, որի մէջ շարքով գրուած
մահճակների վերաւ բանտար դասա-
կարգից հիւանդներ կաղղին:

—Ալմա ինչպէս է առողջութիւնդ,
դարձաւ պր. Բէրնհէյմը մէկ հիւանդի:

—Ոչինչ, միայն կարծես ցատում է:

—Չը պէտք է ցալի: Քնեցէք, ա-
տայ պր. Ե ծածկեց հիւանդի աչքի-
սը:

Նա խաղեց քնեց:

—Գուր ձեղ աշխույժ ու լաւ էր ըլ-
գում, ալ ևս ցալ չկալ ալտուր, ատայ
պր. ձեռքը դնելով հիւանդի կրծքի վի-
րալ: «Քնեցէք մինչև զալտ»:

Մի քանի հիւանդների քոն ներշնչ-
չեղաց լսող՝ ինձ տարաւ հետեւալ
սենեակը: Պր. մտեցաւ մի 10 տարե-
կան երեխայի:

—Ալմա ինչպէս ես:

—Շատ լաւ, պ. պրոֆեսոր:

—Քնեցէք:

Երեխան իւր լալն բայց արած աչքի-
րը անշարժ լաւած պրոֆեսորին աչ-
քերին, մնաց տեղը կանգնած:

—Հետեցէք ինձ:

Երեխան կարծես կապում, սկսեց
հետեւի պրոֆեսորին՝ չղարձնելով իւր
աչքերը նրա աչքերից, ճառութեամբ
կրկնելով բոլոր նրա շարժումները և
պահպանելով իւր և պրոֆեսորին մէջ
միեւնոյն տարածութիւնը:

—Կարող էր կանգնել, հարցրեց
պրոֆեսորը:

—Ոչ, իսկ ձաղով պատախանեց
երեխան և տատանուեցաւ:

—Լաւ, դարձեցէք:

Պրոֆեսորի մաւր սահեցաւ երե-
խայի աչքերի վերալից, որն իսկոյն
սխալեցաւ, սովորական հակադրով
նալից և ժպտալով իւր տեղը դարձաւ:
Յետոյ պր. սխալեցրեց առաջուց
քնեցրած հիւանդներին, որոնք առա-
ջուց հիւանդութիւններն ալ ևս չէին
զգում: Քնեցրած մէկ հիւանդի սալ-
պեց կաթնածաճար ձեռք ուղղել և
դէպի բերանը տանել (որը, սակայն,

էր մղել: Եւ երբ մտաբերեց կնոջ
սքանչելի դէմքը, նրա դիւղի փափուկ
ձալը, վալկալալով հաւաքը, շարժ-
ութեան ներդաշնակութիւնը,—ալմալ
հաւաք թուաւ նրա կրծքից, և չնա-
կելով դէպի անձնաթիւնն ունեցած
կարեկցութեանը, մինչդեռ ժամանակ էլ
իւր մէջ քաղցրութիւն և երանութիւն
էր զգում:

Խմբագիրը վեր կացաւ տեղից, և
ձեռագիրը իւր ծոցի գրալանը դնելով,
արաղ քաղցրով վերադարձաւ տուն:

Ճանապարհին նրա խելքին եկաւ
որ պատմութեան ալս երկրորդ մա-
սի աղաղակութիւնը, եթէ միայն
դա իրական կեանքի պատկերն է,
կարող էր անախորժ պատահար-
ների մէջ ձգել իրեն: Նա աշխու-
տում էր մտաբերել, թէ որդիօք սպա-
նական բարձր արիւնտկրապալ մէջ,
հեղինակի նկարաւորածի նման ծերու-
գրող չկար արդիօք, բայց իւրու էր
աշխատանքը. խմբագիրը աղղիսի մի-
նը չէր վիշում:—Ալմա ի վերջոյ—ընդ-
հատեց նա իւր մտածմունքները. —«Ան-
ձնաթիւնս ինձ վստահանալուց ա-
ռաջացած խնդիր արեքան մեծ է, որ
մանր գիտութիւններ բոլորովին ան-
տեղի են ալտուր»:

Երկու օրից լսող «Խիբալալ» մէջ
զուրկ եկաւ վէպի առաջին շարունա-
կութիւնը մինչև ալմալ, ուր հեղինա-
կը դէպի իւր հարեանակիցներին դառ-
նալով, վաղուց անցած սերունդի վա-
ւատար սպախանքի խօսքն էր անում:

Մ. Պ.

(Կը շարունակուի)

հիւանդը դժուարութեամբ կատարեց):

Մենք անցանք հետեւեալ սենեակը:

—Եւ ալ ձեռք չունի կը տամ մի շատ զգալուն կնոջ, ասաց պր. մօտե-
նալով մի պառաւ: Մատերը նրա աչ-
քերէն դնելով, սկսեց խօսիլ իր քնեց-
րեց նրան և թողեց նստած:

—Եւ պատուիրեցի ձեզ համար սուրճ
բերել, ահա, փորձեցէք, սենեք ինչ-
պէս է դիւր գալիս ձեզ:

Պատուը խորհարկեց իւր գիշերա-
ւանդները, երեսակապահան գալիքը
դէպի բերանը տարաւ և ծամածու-
թիւն արեւ:

—Չարագանց թուոյ է, monsieur,
պալատին չեմ սիրում:

—Իսկ, ձեզ համար ուրիշը կը բե-
րեն: Այս պարտնի ձեռքը բռնեցէք և
ասացէք, ո՞վ է սա և ինչո՞ւ համար է
եկել աշտոնդ:

Եւ շտապեցի ձեռքս դէպի պա-
ռաւը մեկնել, եւ բռնեց իմ ձեռքը և
մատածուքի մէջ ընկաւ:

—Զը, ինչ է, միթէ չէք կարող պա-
տաստանել:

—Օտարերկրացի է:

—Իսկ, ինչո՞ւ համար է եկել:

—Բժշկուելու:

—Ինչ է հիւանդութիւնը:

Պատուը լուռ է և աստիկ մտա-
տանջութեամբ մէջ է:

—Ի՞նչ, չուտիմ:

—Չգտիմ հիւանդութիւն ունի:

—Ասկի որոնցք, ինչպիսի ջղաւի-
ն հիւանդութիւն:

Պատուը լուռ է: Դէմքը արտազ-
տու է ներքին սաստիկ լարում աշ-
խատանք:

—Եւտիմ:

—Ձեռք կարող ապ հիւանդութեան ա-
նուր տալ:

—Բայց եւ կամենում եմ, որ զու-
արդ հիւանդութիւնն անուանէք: Ասա-
ցէք:

—Névralgie (ջղաւի հիւանդութիւն)

—Կարծես խօսք որոնելով՝ անվճառ-
բար արտասանում է պառաւը:

—Յիմար լիմար մի խօսէք, մի լու-
մատեցէք և ապա ասացէք:

—Եւ լիմար բան չեմ ասում, բար-
կացած բացակայեցեց պառաւը:—Ինչ
էք ուզում ինչանց: Ձեռք կարողանում
ապ հիւանդութեան անունը տալ:

—Այդ հիւանդութիւնն ալ ձեռք ինքե-
րդ կունենար, դա կակաղելն է: Ասա-
ցէք շարժումը օրերը:

Պատուը, որ մինչ այս բոլորովն ա-
զատ խօսում էր, սկսաւ սաստիկ կա-
կաղել:

—L...un...und...mar...r...a...
i... Ձեռք կարողանում խօսել, բարկա-
ցած բացակայեցած է պառաւը՝ բը-
ռոնցքով բարձիւ խօսելով:

—Իսկ, ալ ձեռք գտէք ալս պարտնի
հիւանդութիւնը: Ո՞րքան ժամանակ է
հարկաւոր բժշկուելու համար:

—Երեք ամիս, հազիւ կարողանում է
արտասանել պառաւը:

—Բոլորովն համոզուած էք ասում:

—Այո, բոլորովն:

—Ինչպէս իմացար:

—Չգիտեմ, թողէք ինչ, խնդրեմ, եւ
դժուարանում եմ խօսել, բրիլիանտ է
պատուը:

—Իսկ, կարող էք սխալուիլ:

Պրօֆեսորը փչեց նրա երկունքը և
նա արթնացաւ:

Մենք անցանք հետեւեալ սենեակը և
մօտ 10 րոպէից ընտոյ դարձանք: Տա-
կաւին միջանցքում եւ լուռ էի հի-
ւանդները բարձրաձայն ծիծաղել և պա-
ռաւի հայտնաբերել կակաղելով:

—M...m...m...onsieur, աղաղակեց
պառաւը արօֆեսորի մտնելուն պէս,
j...j...e...

Եւ անքան վատ էր խօսում, որ
չկարողացաւ բան հասկանալ: Ըստ ե-
րևութիւնի նա զանգատում էր իրեն
բարկացողներին և ծաղրողներին վի-
րալ: Անհետիւն ամեն մի անկիւնում

ծիծաղել ձայն լսուեցաւ: Պատուը ու-
ղում էր արագուէլ, բռնեցքով բարձիւ
էր խփում և միայն զարկացած փր-
փրում մի խօսք անգամ չկարողանալով
արտասանել:

Պր. հանգստացրեց նրան, քնեցրեց
և կակաղելուց ազատեց:

—Ալ ձեռք կացէք և ասա՛ցէք:
պէս կանոնաւոր խօսեցէք:

Պատուը սթափուեցաւ և կամենում
էր շարունակել իւր բողբոջը:

—Նրանք ինչ...սկսեց և մնաց աս-
լած: Դէմքը վերադարձաւ իրեն էր
փախում: Եւ կրկին կարող եմ խօսել,
ալ ձեռք կացէք:—սպառնում էր իրեն
շատ նեղացնողներին մէկին:

Բոլոր տեսածներէն ինչ աւելի վար-
մացրեց պատուը՝ հիւանդութեան ժա-
մանակամիջոցի ճիշտ որոնելը: Նրա եւ
Պետերբուրգից ճանապարհ էի ընկ-
նում, մտածում էի, երեք ամիս ինչ
հարկաւոր կը լինի մնալ արօֆեսորի
մօտ, բայց լիտուանացի մտածել մի որ
և է ժամանակամիջոցի մասին: Իսկ պա-
ռաւի փորձի ժամանակ, եւ բոլորովն
խորատուրած, նրան էի դիտում և ու-
րիշ ոչ մի բանի վերաջէի մտածում:
Ինչպէս կարողացաւ ապաւնի ճիշտ ո-
րոնել ժամանակամիջոցը (մինչև ան-
գամ մատնելով ցոյց տուաւ երէք), որ
կատարելապէս համաձայն էր իմ ասա-
ջուող դիտարկութիւններին:

Պէտք է ասկայեմ որ եւ ունիմ
նաև névralgie (ջղաւի հիւանդու-
թիւն), անպէս որ պատուը մասամբ
ճիշտ ասաց, անուանելով ալ ինչ հիւան-
դութիւնը:

Ահա առաջին սոցալարութիւնն է, և
հետեւեալները մասին՝ ասանձին:
(«Heбдѣдн»)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱՄԱԿ ԹԻՒՐԳԻԱՅԻՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9/21 մարտի («Նոր-Գար»-ի
թղթակից): Կրօնական և քաղ. ժողո-
ւոյ շատ մը նիստերը դրաւ ինչ լեռն
լուծուեցաւ Պէշկոթաշի Ազգ. գերեզ-
մանատան խնդիրն էս. բայց թէ ինչ
էր ալ խնդիր, համառօտիւ բացա-
րեցին:

Կալսերական պալատական հրամա-
նատար Ղազի Օսման փաշա անցեալ-
ները մի Բէշեքէ ուղղելով ի պատրիար-
քարան լանտն Վէն. Կալսեր կը խնդ-
րէ որ Պէշկոթաշի Կալս. պալատան
մօտ դառնան գերեզմանատներ, որ
տառնեակ տարիներէ ի վեր մոռուած
չեն թողուի միացուի պալատան
պատրիարքի հետ. և ոսկրոտիք կալսե-
րական ծախիւք փոխադրուի ուրիշ մի
տեղ՝ որ որ լարմար կը դառնի Ազգը»:

որով ի պատասխանի ո. Պատրիարքը
ինչ ինչ դիտարկութիւններ ընելով կը
լաւեւո նաև թէ «աւելի լարմար չէ
քիչ մը նորոգութիւններ ընելով գերե-
ջիկ ծառեր տնկել և ակնհայտօք դրից
վերածել գերեզմանատներ»:

Ս. Պատրիարքը ալս պատասխան
չթուելով պալատան հրամանատարին,
երկրորդ Բէշեքէն մի կը պնդէ թէ «ան-
պատճառ կարելի է գերեզմանատան
տրուելը և թէ ի փոխարինութիւն ին-
քը պիտի բարեկարգէ աս. Կալսը ի
նպատակ Ազգին և ի դիւրացումն շատ
մը դժուարին խնդրոյ»:

Այս թղթակ-
ցութիւններէ լեռն խնդիրը կը ներկա-
յացուի Ազգ. ալս և ալ ժողովներու.
որք թէ խառն և թէ առանձին շատ
մը նիստեր ընելով հանգրծ չեն կըր-
նար համաձայնել. կրօնական դասն ամ-
բողջ և խիղ մ'ալ աշխարհականը կը
պնդեն, ամեն զոհողութեան լանձնառու
լինելով ընդդիմանալ և աստու չլինել
բրիտանական և կրօնական մի պա-
տուէր. իսկ քաղաքացիացի և կառավա-
րութեան մէջ պաշտօն ունեցող աշխար-
հականաց մի ստուար մասը, քաղաքա-

կան ինչ ինչ տեսակէտներով լարմար
կը դառնան այս մասին բացառիկ դի-
ջում մ'ընել. իսկ խառն ժողովը կո-
րուէ որ կրօնականներէ բաղկացեալ
պատուիրակութեան մը ձեռամբ դի-
մում մը լինի Վէն. Կալսեր. ալս ևս
նոր խնդիրներ կը լանեն «գիմումը
գրաւոր պէտք է լինի թէ բերանացի»:

Ս. Պատրիարքը որ ոչ միայն և ոչ ալ
միւսոյն համակարծիք էր. չէզոք ալ
չէր կրնար մնալ. ինչ ըսէր, որ կողմ
որ դառնար պատասխանատուութիւնը
իւր վերաջէ կը ծանրանար. կարծես
բաւական չէին իւր կրած վիշտերը և
ահա հետզհետէ անստորապիւր նամակ-
ներ կը տեղան իւր հասցէին «մահ
սպառնալով անձին եթէ երբէք փորձէ
տալ գերեզմանատներ»:

Կացութիւն մը
որ բոլորովն անտանելի է. ազգը, կա-
ռավարութիւնը և Ազգ. ժողովները ե-
րեքն ալ ամեն կողմէն իւր վրայ կը
ծանրանան. վերջապէս չկարենալով
ալ ևս ստիպ ժողովը մի աղմկալուղ
նիստին մէջ կը մարի. և 20 փետր.
թիւ մի հրաժարական գրելով կը լղէ
առ աստեղական Ազգ. ժողովը, թէ
«իւր ծերութեան և լաճախ անհանգըս-
տութեան առթիւ ալ ևս չկրնալով վա-
րկ պատրիարքական պաշտօնը վերջ-
նականապէս կը հրաժարի. երկու օր
վերջը դուրսեալ ատենապետաց ժողո-
ւր կորուշէ աղաչել զՆ. Սրբազնութիւն
որ եւ աստու իւր հրաժարական, սա-
կալն փոխանորդ հօր մի նախկին կի-
մացնէ որ անդառնալի է Նորին Սրբազ-
նութեան հրաժարողը»:

Գարձաւ կը շարունակուի գումա-
րուներ և վիճարանութիւններ. կրօ-
նականը ձեռնպահ մնալով, աշխարհա-
կանը լատուկ գրութեամբ մը Ս. Պատ-
րիարքին ի պալատն երթալ և գերեզ-
մանատան արուիւր լալտնելը լարմար
կը դառնան. ո. Պատրիարքը կը ներկա-
լանալ Ղազի Օսմ. փաշայի և գրաւոր
և բերանացի կերպով կը լալտնէ թէ
«թէ և մի կրօնի հակառակ է գերեզ-
մանատանց բացուիլն և ոսկրոտեաց
փոխադրուիլը, սակայն Վէն. Կալսեր
հրամանները նուիրական գոյով աղչին,
կը նուիրեմք զայն Վէն. Կալսեր ան-
ձին՝ լատուկ բացատրութեամբ»:

Ս. Պատրիարքը գրութիւնը և բերանացի
ասացումը արարողապետներու ձե-
ռամբ կը հաղորդուի Վէն. Կալսեր, որ
հետեւեալ կերպով կը պատասխանէ.
«Փաթիւրիք Եֆէնդիին բարեւ լի-
շէք. իշխանութեանս տակ զըռն-
ուող հպատակ ազգաց կրօնական
զգացմանց անփոփոխ պահուելը կու-
զեմ, ինչպէս յոյն և ուրիշ հպա-
տակ ազգեր նոյնպէս ալ հալ ազ-
գը իմ սիրելի Ազգն է. քանի որ
այս գերեզմանատան խնդիրը իրենց
կրօնի հակառակ է եղեր, չեմ ու-
զեք ալ ևս ընդունել ալղպիսի մի
նուէր, իմ կալսերական փափագս
այս է, որ պարիսպները վար առ-
նուին և գերեզմանատները ծառե-
րով զարդարուելով ակնահաճոյ տե-
սարան մ'ունենան»:

Ս. Պատրիարքը հօր մի հարցին ի
պատասխանի արարողապետը կըսէ թէ
«հալ քահանայք ազատ են երբեմնակի
զալ և իւր գերեզմանատներ հողհաճ-
դիտ կատարել ճշմեղելով վրայ»:

Ահա կապիտոլ կը վերջանայ ալս
խնդիրը, որ ալեւալի աղմկներ պառ-
ճուեց ժողովներու սրահը: Կրօնի թէ
չորհակալութեան ուղիք մը խորա-
գրուելու վրայ է Վէն. Կալսեր մատու-
ցուելու համար. իսկ որք. Պատրիար-
քը անգառնալի է լուսելով կը պնդէ իւր
հրաժարողութիւնը վրայ:

Փաստաբան Կալսեւ Էֆ., որ ինչ-
պէս ծանօթ է իւր երեսնամեայ հաղ-
մարանութեան դէմ արժեքաւոր կա-
րածոք մը աղագոյս. լացած դատին

համար և որով անհրաւարութիւնը լալ-
տուելով ի նպատակ ո. երեսնամեայ
վճիւր արուած էր Բ. Գոնէն, վերջերս
զարձեալ սկսած է լրագրաց միջոցաւ
հակառակութիւնն է ալ կալուածը և ոչ
որ չունի իրաւունք ասուածալի:

Քաջունի

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

—«Tamps»-ը Պետերբուրգից մի
թղթակցութիւն է սպել, որի մէջ
հաստատուած է, որ Վեննայի և Պե-
տերբուրգի կառավարութիւնները մէջ
բանագրացութիւններ է սկսուել: Բայց
ապտեղ խօսքը ոչ թէ ետապետական
դաշնակցութեան վերաջէ, հապա մի-
այն բարեկամական լարարեութիւն-
ները վերանորոգելու և հաստատ հա-
մաձայնութիւն կապեցելու:

—«Wiener Tageblatt»-ի աշխատա-
կիցներէց մինը մօտեքս խօսակցու-
թիւն է ունեցել մի բարձրաստիճան
անձին հետ, որի կարծիքով Ռուսիայի
և Աւստրիայի մէջ պատերազմը ան-
խուսափելի է, վաղ թէ ոչ նա պի-
տի ծագի, բայց Ռուսիան չէր ցան-
կանալ, որ ալ պատերազմը սկսի
ալս, որ Աւստրիայի հարաւային ա-
րեւմտեան և հարաւային տանձանները
ամրացած են և ունին դաշնակցներ
ինչպէս են Ռումինիան, Սերբիան և
Բօլղարիան, իսկ եթէ Ռուսիան չար-
ձակուելու լինէր Գալիցիայի կողմից,
այն ժամանակ կը կարէին նրա ետե-
ւից ճանապարհը հնցը որնա Կարպա-
տեան անցքը կանցնէր. աւելի քան
հաւանական է, որ Թուրքիայի համաձա-
նութեամբ կամ նրա կամքի հակառակ
իւր նաւատորմը կողարկէր Սեծով:
Խաղաղան ոչինչ չա՛հ չէր ունենալ իւր
չէզոքութիւնից դուրս գալու:

—Թրքական կառավարութիւնը հը-
րամանագրել է, որ իսկուք թիւիքներ
կաղերի կաղելու ձեռնարկեն:

—«Revue de l'Orient»-ին գրում
են. «Բ. Գրան և Պետերբուրգի կարի-
նետի լարարեութիւնները օրի վի-
րալ լարում են: Այդ փոփոխութիւն-
ները վերագրում են անգլիական դե-
պան սեր Ուալտի խորհրդանշանին»:

—Վիլիմալի և Վալսիական (խա-
լական կառավարութեան և պապի)
մէջ բանագրացութիւնները հետեւեալ
հիմքի վերաջէ են սկսել. պէտք է վա-
նէրի վերաջէ դրում արեւելքը բացուի,
պէտք է կրօնագիտութիւնը (զաւառ-
նութիւն) ուսուցանուի բոլոր ուսում-
նարաններում, ապահարգանքի օրէնքը
ոչնչանալ և պապի ուսմին էլ աւելա-
նալ մինչի 5,000,000 լիւրալի: Սրանց
փոխարէն պապը կը փոխէ հոգևորա-
կաններին ընտրութիւններին մասնակ-
ցելու արգելքը և կղերականները կը
մանեն կառավարութեան կուսակցու-
թեան մէջ:

—Մաղրիկում (Սպանիա) ոստիկա-
նութիւնը պահանջում է գերմանական
դեպուտատներ: Գրա պատճառը ալն
է, որ ներքնադի են գտել դէպի դե-
պանատներ տանող:

—Չերնոգորիայի կառավարութիւնը
թուլ է տալիս իւր սպաններին կարճ
ժամանակով բացակայել, միայն ալն
պարմանով, որ կանչածով իսկուք էլ
պէտք է պան:

—Իշխան Ռումարկը Վիլնէլմ կալ-
րի 90-ամեակը շնորհակալելու համար
եկած օգոստոսիան հիւրերին ասել է, որ
1887 թիւը խաղաղութեան տարի կլինի:

—Պապը շնորհաւորելով Վիլնէլմ
կալարի ծնունդը, ասում է, որ եկե-
ղեցական գործերում խաղաղութիւնը
արդէն վերականգնած է: Նա ըստ ու-

նի, որ աշխարհական գործերում ևս
խաղաղութիւնը կը հաստատուի:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թղթի զործած ութ թիւնը—

Աշխարհիս երեսին մօտ 3960 թղթի
գործատուն կալ, որոնց մէջ 80,000
մարդիկ և 150,000 կանալք են աշ-
խատում: Թղթի համար պէտք կող
կառուելնի վերաջէ աշխատում են
100,000 հոլի: Ամեն տարի գրեթէ
1800 միլիօն ֆունտ թուղթ է պատ-
րաստվում—կէսը սոցալարութեան, 1/3-ը
գրելու և մնացածը փաթեթելու է գոր-
ծածով: Եթէ ուղեւանք մի որ և իցի
աղի քաղաքակրթութեան աստիճանը
գործ գրած թղթի քանակութեամբ ու-
րուշել, առաջին տեղը Ամերիկայի
Միացեալ-Նահանգները պիտի համար-
ուին, որ ամեն մարդուն գալիս է 17
ֆունտ թուղթ, անգլիացիին—11 1/2 ֆ.,
գերմանացիին 8 ֆ., ֆրանսիացիին 7 ֆ.,
իտալացիին—3 1/2 ֆ., սպանացիին 1 1/2
ֆ., ռուսին—1 ֆ. և ալն ալս կարողով:

Բեղիկական թագաւորի մը բ-
ց աղ ալ մը—Սրանից մի քանի ժա-
մանակ առաջ թիւլիական թագաւորը
25,000 ֆրանկ մըցադրամ էր նշանա-
կել ամենալաւ աշխարհագրութեան
ձեռնարկի համար: Սրցման համար
ուղարկուած աշխատութիւնները քննե-
լու համար հաւաքուել էին. թիւլիա-
կան գիտութեան ձեռնարանի քարտու-
ղար գեներալ-լէպտեանտ լիպիկ նա-
խագահ. ֆրանսիացիները կողմից ներ-
կալ էր թերալալ Վեթո. ուսումնական
դեպանութիւնից դեպապետ Չիլագոյ,
ալնուհետ անգլիական աշխարհագրա-
կան ընկերութեան անդամ սեր Տրե-
վերս Տիլիս և ուրիշ ներկայացուցիչ-
ներ: Ժողովը մըցանակը որոնց տալ
Աւստրիայի արքայական գիմնալիսին
դատատու գերմանացի պրօֆեսոր Ան-
տոն Ետտալերին:

Գերմանական ազգային Նոր
մարշալ—Յատնի է, թէ ինչ մեծ ծա-
ւալութիւն արեց գերմանական դի-
ուտարական «Wacht am Rhein» մարշը
գերմանացիներին ֆրանսիացիներին դէմ
վարած պատերազմի միջոցին՝ բուն ո-
գևորութեամբ լցնելով գիտարներին:
Այդ մարշը կատարեց իւր ծառաւո-
թիւնը և նրա հեղինակը մինչև անգամ
արժանացաւ պէնսիպի՝ մինչև իւր
մահուան օրը: Ալս արդէն գերմանա-
ցիները ոչ թէ Հոնոտա՝ ալ Մոգէլ
գետի վերաջէ են մտածում, և ասա վիւ-
նէլմ կալսի 90-ամեակ ծննդան տա-
րեղարձին նրան ուղարկել են գիտու-
րական մի նորերը—«Wogesenwacht»
վերածուած: Կալսը չնորհալ և
զաւ երգի հեղինակ Ռէֆ Մոպսըրին:
Նոր մարշի մէջ ասվում է, որ Հոնոտի
պահնորները չեն միայն հարկերի
բարեց ցանկացողները, ալ զուրս են
գալիս վոգէլեան պահպանները և
պահպանում են Մոգէլի ալ

Վեներա. Այստեղ գտնուող ոչնչականներից 13 հոգի գատապարտուեցան մէկ տարուց մինչև 20 տարուայ տաժանակիր բանտարկութեան. մեղադրուողներից մինը արգարացաւ:

ՍՕՅԻԱ. Խնամակալութիւնը հաւատացնում է, որ վերջի ժամանակներում ոչ մի ազատամբական շարժում և ձերբակալութիւններ չէ եղել: Չեղբակալուած է միայն Վիդգիլի բերդակալը Բենգերվի հետ բանադնացութիւն ունենալու և կառավարիչներին սպառնալուն համար:

10հոգի. Պատգամաւորների ժողովին ներկայացրած է Իրլանդիայում քրեական պատիժների օրինադիւր. դատական իշխանութիւններին թող է տրվում ունկնդիր լինել վկաների ցուցումներին մինչև իսկ մեղադրուողի բացակայութեան միջոցին. մի քանի դէպքերում երգուեալների դատաստանը փոխվում է. մտցնվում է շտապեցուցիչ գատապարտութիւն. «Թող է տրվում գործը և Անգլիայում քրեանել. սակայն լրագրի ազատութիւնը չէ սահմանափակվում, լուսալով, որ օրէնքը ինքը կարող է նրան հեռացնել լանցագործութեան մասնակցութիւնից»:

Խմբագիր-հրատարակիչ

ՍՊԱՆԳԱՐ ՍՊԱՆԳԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

50—8

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՆԵՐԻ ԲԺՅԱՊԵՏ ԲՈՒՋԱՐԵԱՆՅԻ

(Ներհանգում հրատարակում Ծիւթաճարմովի Գրանքը.)

Հնդուներութիւնը ամեն օր. Առաջադէպ 9—10 ժամին Ա. Բախուտով — Կանանց և երեխաների հիւանդութիւնների: 10—12 ժամին Կ. Բախուտով — Ներքին ջղային հիւանդութիւնների և էլէքտրական բժշկութիւն: 12—1 ժամին Գ. Գուշտրեանց — Արտաքին, վիրաբուժական, աչքի և վնասուածքների (ծածուկ) հիւանդութիւնների:

Ներհանգում 6—8 ժամը, իսկ չորեքշաբթի և շաբաթ երեկոյան ժամերին կոկորդի և ականջի հիւանդութիւնների:

Ամենալի օր քննվում են ծծմայրների և ծառաների առողջութիւնները և ծաղիկ են կտրում:

Վարձ խորհրդի համար առաւօտեան 40 կ., իսկ երեկոյեան 60 կոպէկ:

Չքաւորները անվարձ:

Հիմնադիր բժշկապետ Գ. ԳՈՒՋԱՐԵԱՆՅԻ.

12,000 ԲՈՒՔԼԻ

Հարկաւոր է և գրա համար ԳՐԱՒ. է գրվում Թիֆլիսի ամենալաւ մասում նշանաւոր գին ունեցող ՄԻ ՄԵՐ ՏՈՒՆ:

Յանկացողները տեղեկութիւնների համար կարող են դիմել «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան (Տրոյցկի փողոց, տուն № 9-ը) իրենց պայմանները բերանացի թէ գրաւոր լայնելով:

Օտար քաղաքներից գրում են այլ հասցեով. Тифлисъ, въ Редакцію «Норъ-Даръ».

15—2

ԵՐԱՐՑ ԾՈՎԻԱՆՈՎՆԵՐԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ԲԱՆԿԱՑԻՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

(Սիօնի փողոց, տուն Անանովի)

Վաճառում է և գնում է տոկոսաբեր թղթեր և փոխ է տալիս նրանց գրաւանով

ԽԱՂԱՏՈՄԱԿՆԵՐԻ ՓՈԽԱՐԵՆ

ՄԻՆՁԵՒ 210 ԲՈՒՔԼԻ

Փոխադրութիւններ է անում Մոսկւայ, Օդեսա, Բաքու, Բաթում և արտասահմանի գանազան քաղաքները:

14—1

ՆՈՐ ՍԵՐՄԵՐ

Բանջարանոցների, ծաղիկների և արտաների

ստացում են Լ. Ե. ԳԵԳԵՐԳԻ ԵՒ ԸՆԿ. ՇԱԷՎԱԿԱՆ, Երբեմն ՖՈՅԼԿԻ մագազինում, Միքայէլեան փողոց, № 99, ամառնային կուրբի հանգէպ: Պրէսկուրանտները ուղարկվում են պահանջի համաձայն: 10—6

Պատիւ ունիւ յայտնելու յարգոյ հասարակութեանը, որ անցեալ 1886 ամիսնայտեմբեր ամսից բանալով

ԲԱՐՈՒՍԻ ՄԷՉ

ԿՕՄԻՍԻՏԵՐԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Հնդուներում են առէն ԳԵԳԵՐԳԻ

ՊԱՏՈՒԵՐՆԵՐ

Ստանալու, լանձնելու, դնելու, վաճառելու, Բաթումից արտասահման կամ Ռուսիայի գանազան քաղաքները ճանապարհելու, նոյնպէս մաքս անելու տեղական մաքսատներ կամ տրանզիտ Ռուսիայի միւս մաքսատները ճանապարհելու

ԱՍԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ:

Բաթումում ունիւմ ԵՒԹԻՄԻՆ ԵՒԹԻՄԻՆ, ուր սլաշում են ամեն տեսակ ապրանք առնելու և վարչութիւն:

Իմ պայմանները չափաւոր են և հաշիւի առնելին:

Պատուէրները կատարվում են ԵՒԹԻՄԻՆ ԵՒ ԵՒԹԻՄԻՆ:

Իմ հասցեն — Ганджумъ Ганджумянцъ и К-о Батумъ.

Հեռագրականը՝ Ганджумянцъ и К-о — Батумъ. 30—16

ԲԱՐՈՒՍԻ Ե ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1887 թուին

„ԲՈՒՐԱՍԵՆ ՄԱՆԿԱՆՑ“

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԶԱՆԴԻՍԻ

Հրատարակվում է ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԻ տնօրինութեամբ՝ Կ. ՊՕԼՍՈՒՄ ԵՒԹԻՄԻՆ անգամ:

Ռուսիայում տարեկան բաժանորդագին է 2ՐԴ լուր:

Թիֆլիսում կարող են ստորագրուել նաև ԱՐՇԱԿ ՄԵԼՐԱԲԵԱՆԻ մօտ, իսկ օտարաքաղաքայինները դիմում են այլ հասցեով. Тифлисъ, АРШАКЪ МЕЛРАБЯНЪ, 3-я Нагорная улица, д. Асламязова, № 64.

5—5

Իսկապա և կարեւոր և անկար

„ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԶԻՆԳԵՐԻ“ ՆԻՒ-ԵՕՐԿՈՒՄ

ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ

աշխարհի մէջ կարեւորեանների բոլոր ցուցանիշներում

ԱՍԵՆԱԲԱՐՁՐ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐԻ

Կարեւոր ընկերներ տան տիկիների և աղնիւ օգնականներ բոլոր արհեստաւորների համար

ԳՏՆՎՈՒՄ ԵՆ ՄԻՄԻԱՅՆ

Թիֆլիսում. Զինգերի ընկերութեան կենդրոնական պահեստում, Գոլովինսկի պրոսպեկտի վերայ, Միլիմանովի տան և նրա բաժանմունքների մէջ:

Բազում. Միքայէլեան փողոցում, Միքայէլեանի տ. Բաթումում. Պոլիցիական փողոցում, Թէրզի օղլու տ. Բուխարիսում. Բուլվարի գէմ, Չեքելովի տ.

Եւ նրանց ճանապարհորդող գործակալներ յօր

ՄԻՋԻՆ ԵՒ ՀԻՒՍԻԱՍԵՐՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ԶԻՆԳԵՐԻ ԵՒ ԸՆԿ. ԳԼԽԱՐՈՐ ԳՐՈՒԱԿԱԼԻ ՄՕՏ

Գ. ՆԵՅԳԻԼԻՆԳԵՐ

ԶԻՆԳԵՐԻ ԳԼԽԱՐՈՐ ԶԻՆԳԵՐԻ ԻՍԿԱԿԱՆ ԱՐՏՈՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՀԵՏԵՆԵԱԼՆ ԵՆ

1) Մեքենաներն ունին ընդարձակ գործարան և համաշխարհային հոգալի: 2) Գները ամենաշափաւորներն են և միայն Զինգերի ընկերութեան մէջ: 3) Ամեն տարի ծախվում է մօտ 700,000 հատ: 4) Մեքենայի անվտանգութեանը չէ կարողացել նմանեցնել ոչ մի կարեւորեանի գործարան: 5) Թէ մեքենաները և թէ նրանց օգնական գործիքները միշտ լաւանում և կատարելագործվում են: 6) Կարելի է բնաբեր ամենամեծ քանակութեամբ և ամեն տեսակ ընտանեկան, արհեստաւորների համար մեքենաներ նաև մասնագիտական մեքենաներ գինուորական հագուստների կարելու համար: 7) Այս հոգալիւած մեքենաները ամեն մարդ հեշտութեամբ կարող է ձեռք բերել: Գնողները կարող են, եթէ կամենում են գրամը հետգհետէ վճարել սակաւ քանակութեամբ, այն է շարքով, կամ ամսով և կամ ժամանակամիջոց ստանալ գրաւանով գրամը վճարելու համար: 8) Մեքենայի վերայ կատարելագէտ և հիմնաւոր սովորելը ձրի է հմուտ վարպետութիւնների համար:

3. Գ. Զինգերի և ընկ. բոլոր պահեստներում գտնվում են մեքենաներին պատկանելի գործիքները, ինչպէս նաև. ասեղներ, թել, մետաքս և այլ մեքենային պատկանելի բեղէններ ամենաշափաւոր գներով:

60—57